ॐ

श्रीमद्-आद्य-शङ्कर-भगवत्पाद-परम्परागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-काञ्ची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शङ्कराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

मृत्युञ्जय-मानसिक-पूजा-स्तोत्रम्

Introduction

Birth and death are part of this samsara by nature. What can be prayed of Bhagavan is to live without misery and leave the body without difficulty. The sadhana of both this is steadfast devotion to Bhagavan. Even that should be given by Bhagavan only. This is what is prayed for as –

□□□□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□ □□□□□□|
□□□□ □□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□||

One takes the sufferings that come during life as mrityu and leaving the body in an untimely manner as mrityu. Bhagavan who is beyond the samsara jivana is the one who can bless us to win over both these. So we praise Him as Mrityunjaya. The ananda and karuna of Bhagavan is visible before us as His Shakti, Ambika, the Mother. Worshipping Him along with Her is the only path in this samsara jivana to attain all that is worthy.

Along with worshipping by the body, it is very important to worship by the mind. If the mind is roaming somewhere else, there is not much effect

to the body doing puja. If the mind focuses on Bhavavan, even the physical puja is not so important (but this is not so easy). So the path to meditate upon Bhagavan and worship Him is called Manasa Puja.

The Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada is published for anusandhana by devotees and for the development of bhakti.

Summary of the stotra

This stotra begins as "I meditate on Shri Mrityunjaya who resides along with Ambika under the Kalpa Vriksha on the Kailasa Parvata where many gems are embedded, whose beauteous form is like camphor, quartz or the moon, whose jata bhara is decorated by the rising waves of Ganga, who is the ocean of compassion, and who has Adi Shesha as an ornament on His neck".

Meditating upon Samba Parameshvara thus, Shri Bhagavatpada does avahanam and mentally gives the upachara-s of simhasana, padya, arghya, achamana, madhuparka, panchamrita and snana. Then He dries even Bhagavan's jata bhara and does samarpana of various kinds of clothes, upavita, chandana, akshata, pushpa, paduka and abharana-s. With Ganesha and Skanda fanning chamara-s on both sides, He offers chatra, purna kumbha, mirror and deepa.

Next He describes Bhagavan's naivedya wonderfully. He asks Bhagavan to take purva aposhana, and then fill His large stomach which contains the whole world with excellent rice, sweet items, vegetables seasoned with jiraka and pepper, apūpa, dal, excellent ghee, slightly bitter vegetables, water for drinking in between, milk rice mixed with bananas, paramanna, fruits, tender coconut and panaka. He prays to consume astringent items mixed with mustard, jiraka and rocksalt, nectar-like curd rice mixed with elaichi and dried ginger, and sour items such as lemon juice, mango pieces. Finally He asks Bhagavan to drink buttermilk.

After taking uttara aposhana, He offers tambula for partaking after washing hands and doing achamana. Showing karpura nirajana with ghanta shabda, He again offers water at the feet. He does pushpanjali with many different flowers, bilva and tulasi. He mentally does pradakshina with devotion. Saying how taking each step will dispel all darkness and bestow all auspiciousness, He beseeches "Mrityunjaya, protect me protect me!"

Doing namaskara by uttering various names, He prays "O dear husband of Parvati, always protect me who suffers in the grief of samsara". Offering a comely cot with a soft bed for Bhagavan to rest, He meditates upon Bhagavan reclining with Ambika doing pada seva.

He says that those who worship Bhagavan thus with 44 upachara-s, in the lotus of the heart and outside, in the morning night and midday, will reach the divine feet of Shri Mrityunjaya which is the abode of many marvels. He also declares that svarga is obtained by having darshana of a Shiva Linga in the morning, Ashvamedha phala at midday and moksha in the evening, and worshipping on pradosha day uttering the Panchakshara will confer those three benefits together.

- Thus is complete (the summary translation of) the Shri Mrityunjaya Manasa Puja Stotra composed by Shri Shankara Bhagavatpada, the disciple of the Paramahamsa Parivrajaka Shri Govinda Bhagavatpada

Compilation – Vidvan Shriramana Sharma, Nerur Shankara Matham, Shri Kanchi Kamakoti Peetam

कैलासे कमनीय-रत्न-खचिते कल्प-द्रु-मूले स्थितं
कर्पूर-स्फटिके·न्दु-सुन्दर-तनुं कात्यायनी-सेवितम्।
गङ्गा-तुङ्ग-तरङ्ग-रञ्जित-जटा-भारं कृपा-सागरं
कण्ठा·लङ्कृत-शेष-भूषण·ममुं मृत्युञ्जयं भावये॥ १॥

आगत्य मृत्युञ्जय चन्द्र-मौले
व्याघ्रा·जिना·लङ्कृत शूल-पाणे।
स्व-भक्त-संरक्षण-काम-धेनो
प्रसीद विश्वे·श्वर पार्वती·श॥२॥

भास्व·न्मौक्तिक-तोरणे मरकत-स्तम्भा·युता·लङ्कृते
सौधे धूप-सुवासिते मणि-मये माणिक्य-दीपा·ञ्चिते।
ब्रह्मे·न्द्रा·मर-योगि-पुङ्गव-गणै·र्युक्ते च कल्प-द्रुमैः
श्री-मृत्युञ्जय सुस्थिरो भव विभो माणिक्य-सिंहासने॥३॥

मन्दार-मल्ली-करवीर-माधवी-
पुन्नाग-नीलो·त्पल-चम्पका·न्वितैः।
कर्पूर-पाटीर-सुवासितै·र्जलैः
आधत्स्व मृत्युञ्जय पाद्य·मुत्तमम्॥४॥

सुगन्ध-पुष्प-प्रकरैः सुवासितैः
विय·न्नदी-शीतल-वारिभिः शुभैः।
त्रि-लोक-नाथा·र्ति-हरा·र्घ्य·मादरात्
गृहाण मृत्युञ्जय सर्व-वन्दित॥५॥

हिमा·म्बु-वासितै·स्तोयैः शीतलै·रतिपावनैः।
मृत्युञ्जय महादेव शुद्धा·चमन·माचर॥६॥

गुड-दधि-सहितं मधु-प्रकीर्णं
सु-घृत-समन्वित-धेनु-दुग्ध-युक्तम्।
शुभ-कर मधु-पर्क·माहर त्वं
त्रि-नयन मृत्यु-हर त्रि-लोक-वन्द्य॥७॥

पञ्चा·स्त्र-शान्त पञ्चा·स्य पञ्च-पातक-संहर।
पञ्चा·मृत-स्नान·मिदं कुरु मृत्युञ्जय प्रभो॥८॥

जगत्-त्रयी-ख्यात समस्त-तीर्थ-
समाहृतैः कल्मष-हारिभि·श्च।
स्नानं सु-तोयैः समुदाचर त्वं
मृत्युञ्जया·नन्त-गुणा·भिराम ॥ ९ ॥

आनीतेना·तिशुभ्रेण कौशेयेना·मर-द्रुमात्।
मार्जयामि जटा-भारं शिव मृत्युञ्जय प्रभो ॥ १० ॥

नाना-हेम-विचित्राणि चीर-चीना·म्बराणि च।
विविधानि च दिव्यानि मृत्युञ्जय सु-धारय ॥ ११ ॥

विशुद्ध-मुक्ता-फल-जाल-रम्यं
मनो·हरं काञ्चन-हेम-सूत्रम्।
यज्ञो·पवीतं परमं पवित्रम्
आधत्स्व मृत्युञ्जय भक्ति-गम्य ॥ १२ ॥

श्री-गन्धं घन-सार-कुङ्कुम-युतं कस्तूरिका-पूरितं
कालेयेन हिमा·म्बुना विरचितं मन्दार-संवासितम्।
दिव्यं देव-मनो·हरं मणि-मये पात्रे समारोपितं
सर्वा·ङ्गेषु विलेपयामि सततं मृत्युञ्जय श्री-विभो ॥ १३ ॥

अक्षतै·र्धवलै·र्दिव्यैः सम्यक्-तिल-समन्वितैः।
मृत्युञ्जय महा-देव पूजयामि वृष-ध्वज ॥ १४ ॥

चम्पक-पङ्कज-कुरवक-
कुन्दैः करवीर-मल्लिका-कुसुमैः।
विस्तारय निज-मकुटं
मृत्युञ्जय पुण्डरीक-नयना·म्ब ॥ १५ ॥

माणिक्य-पादुका-द्वन्द्वे मौनि-हृत्-पद्म-मन्दिरे।
पादौ सत्-पद्म-सदृशौ मृत्युञ्जय निवेशय ॥ १६ ॥

माणिक्य-केयूर-किरीट-हारैः
काञ्ची-मणि-स्थापित-कुण्डलै·श्च।
मञ्जीर-मुख्या·भरणै·र्मनो·ज्ञैः
अङ्गानि मृत्युञ्जय भूषयामि॥ १७॥

गज-वदन-स्कन्द-धृते...
ना·तिस्वच्छेन चामर-युगेन।
गल·दलका·नन-पद्मं
मृत्युञ्जय भावयामि हृत्-पद्मे॥ १८॥

मुक्ता·तपत्रं शशि-कोटि-शुभ्रं
शुभ-प्रदं काञ्चन-दण्ड-युक्तम्।
माणिक्य-संस्थापित-हेम-कुम्भं
सुरे·श मृत्युञ्जय तेऽर्पयामि॥ १९॥

मणि-मुकुरे नि·ष्पटले
त्रि-जगद्-गाढा·न्धकार-सप्ता·श्वे।
कन्दर्प-कोटि-सदृशं
मृत्युञ्जय पश्य वदन·मात्मीयम्॥ २०॥

कर्पूर-चूर्णं कपिला·ज्य-पूतं
दास्यामि कालेय-समन्वितं च।
समुद्भवं पावन-गन्ध-धूपितं
मृत्युञ्जया·ङ्गं परिकल्पयामि॥ २१॥

वर्ति-त्रयो·पेत·मखण्ड-दीप्त्या
तमो·हरं बाह्य·मथा·न्तरं च।
सा·ज्यं समस्ता·मर-वर्ग-हृद्यं
सुरे·श मृत्युञ्जय वंश-दीपम्॥ २२॥

राजा·न्नं मधुरा·न्वितं च मृदुलं माणिक्य-पात्रे स्थितं
हिङ्गू-जीरक-स·न्मरीचि-मिलितैः शाकै·रनेकैः शुभैः।
शाकं सम्य·गपूप-सूप-सहितं सद्यो·घृतेना·प्लुतं
श्री-मृत्युञ्जय पार्वती-प्रिय विभो सा·पो·शनं भुज्यताम्॥ २३॥

कूश्माण्ड-वार्ताक-पटोलिकानां
फलानि रम्याणि च कार-वल्ल्याः।
सु-पाक-युक्तानि स-सौरभाणि
श्री-कण्ठ मृत्युञ्जय भक्षये·श॥२४॥

शीतलं मधुरं स्वच्छं पावनं वासितं लघु।
मध्ये स्वी-कुरु पानीयं शिव मृत्युञ्जय प्रभो॥२५॥

शर्करा-मिलितं स्निग्धं दुग्धा·न्नं गो-घृता·न्वितम्।
कदली-फल-सम्मिश्रं भुज्यतां मृत्यु-संहर॥२६॥

केवल·मति-माधुर्यं
दुग्धैः स्निग्धै·श्च शर्करा-मिलितैः।
एला-मरीच-मिलितं
मृत्युञ्जय देव भुङ्क्ष्व परमा·न्नम्॥२७॥

रम्भा-चूत-कपित्थ-कण्टक-फलै·र्द्राक्षा-रस-स्वादु-मत्-
खर्जूरै·र्मधुरे·क्षु-खण्ड-शकलैः स·न्नारिकेला·म्बुभिः।
कर्पूरेण सुवासितै·र्गुड-जलै·र्माधुर्य-युक्तै·र्विभो
श्री-मृत्युञ्जय पूरय त्रि-भुवना·धारं विशालो·दरम्॥२८॥

मनोज्ञ-रम्भा-वन-खण्ड-खण्डितान्
रुचि-प्रदान् सर्षप-जीरकां·श्च।
स-सौरभान् सैन्धव-सेवितां·श्च
गृहाण मृत्युञ्जय लोक-वन्द्य॥२९॥

हिङ्गू-जीरक-सहितं
विमला·मलकं कपित्थ·मतिमधुरम्।
बिस-खण्डा·लूँलवण-युतान्
मृत्युञ्जय तेऽर्पयामि जग·दीश॥३०॥

एला-शुण्ठी-सहितं
द·ध्यन्नं चारु-हेम-पात्र-स्थम्।
अमृत-प्रतिनिधि·माढ्यं
मृत्युञ्जय भुज्यतां त्रि-लोकेश॥ ३१॥

जम्बीर-नीरा·ञ्चित-शृङ्गबेरं
मनोहरा·नम्ल-शलाटु-खण्डान्।
मृदू·पदंशान् सहसो·पभुङ्क्ष्व
मृत्युञ्जय श्री-करुणा-समुद्र॥ ३२॥

नागर-रामठ-युक्तं
सुललित-जम्बीर-नीर-सम्पूर्णम्।
मथितं सैन्धव-सहितं
पिब हर मृत्युञ्जय क्रतु-ध्वंसिन्॥ ३३॥

मन्दार-हेमा·म्बुज-गन्ध-युक्तैः
मन्दाकिनी-निर्मल-पुण्य-तोयैः।
गृहाण मृत्युञ्जय पूर्ण-काम
श्रीमत्-परा·पोशन·मभ्र-केश ॥ ३४॥

गगन-धुनी-विमल-जलैः
मृत्युञ्जय पद्मराग-पात्र-गतैः।
मृग-मद-चन्दन-पूर्णैः
प्रक्षालय चारु हस्त-पद-युग्मम्॥ ३५॥

पुन्नाग-मल्लिका-कुन्द-वासितै·र्जाह्नवी-जलैः।
मृत्युञ्जय महादेव पुन·राचमनं कुरु॥ ३६॥

मौक्तिक-चूर्ण-समेतैः
मृग-मद-घन-सार-वासितैः पूगैः।
पर्णैः स्वर्ण-समानैः
मृत्युञ्जय तेऽर्पयामि ताम्बूलम्॥ ३७॥

नीराजनं निर्मल-दीप्ति-मद्भिः
दीपा·ङ्कुरै·रुज्ज्वल·मुच्छ्रितै·श्च।
घण्टा-निनादेन समर्पयामि
मृत्युञ्जयाय त्रि-पुरा·न्तकाय॥ ३८॥

विरिञ्चि-मुख्या·मर-वृन्द-वन्दिते
सरोज-मत्स्या·ङ्कित-चक्र-चिह्निते।
ददामि मृत्युञ्जय पाद-पङ्कजे
फणी·न्द्र-भूषे पुन·रर्घ्य·मीश्वर॥ ३९॥

पुन्नाग-नीलो·त्पल-कुन्द-जाती-
मन्दार-मल्ली-करवीर-पङ्कजैः।
पुष्पा·ञ्जलिं बिल्व-दलै·स्तुलस्या
मृत्युञ्जया·ङ्घ्रौ विनिवेशयामि॥ ४०॥

पदे पदे सर्व-तमो·निकृन्तनं
पदे पदे सर्व-शुभ-प्रदायकम्।
प्रदक्षिणं भक्ति-युतेन चेतसा
करोमि मृत्युञ्जय रक्ष रक्ष माम्॥ ४१॥

नमो गौरी·शाय स्फटिक-धवला·ङ्गाय च नमो
नमो लोके·शाय स्तुत-विबुध-लोकाय च नमः।
नमः श्री-कण्ठाय क्षपित-पुर-दैत्याय च नमो
नमः फाला·क्षाय स्मर-मद-विनाशाय च नमः॥ ४२॥

संसारे जनि-ताप-रोग-सहिते ताप-त्रया·क्रन्दिते
नित्यं पुत्र-कलत्र-वित्त-विलसत्-पाशै·र्निबद्धं दृढम्।
गर्वा·न्धं बहु-पाप-वर्ग-सहितं कारुण्य-दृष्ट्या विभो
श्री-मृत्युञ्जय पार्वती-प्रिय सदा मां पाहि सर्वे·श्वर॥ ४३॥

सौधे रत्नमये नवो·त्पल-दला·कीर्णे च तल्पा·न्तरे
कौशेयेन मनो·हरेण धवलेना·च्छादिते सर्वशः।
कर्पूरा·ञ्चित-दीप-दीप्ति-मिलिते रम्यो·पधान-द्वये
पार्वत्याः कर-पद्म-लालित-पदं मृत्युञ्जयं भावये॥४४॥

चतु·श्चत्वारिंशद्-विलस·दुपचारै·रभिमतैः
मनःपद्मे भक्त्या बहि·रपि च पूजां शुभ-करीम्।
करोति प्र·त्यूषे निशि दिवस-मध्येऽपि च पुमान्
प्रयाति श्री-मृत्युञ्जय-पद·मनेका·द्भुत-पदम्॥४५॥

प्रात·र्लिङ्ग·मुमा-पते·रहरहः सन्दर्शनात् स्वर्ग-दं
मध्या·ह्ने हय-मेध-तुल्य-फल-दं सायन्तने मोक्ष-दम्।
भानो·रस्तमये प्रदोष-समये पञ्चा·क्षरा·राधनं
तत्-काल-त्रय-तुल्य·मिष्ट-फल-दं सद्योऽनवद्यं दृढम्॥४६॥

॥ इति श्रीमत्-परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्री-गोविन्द-भगवत्-पूज्यपाद-शिष्यस्य श्री-शङ्कर-भगवतः कृतौ मृत्युञ्जय-मानस-पूजा स्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

❀❀❀